

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Administracji Publicznej

KAP.410.003.05.2022

Pan
Arkadiusz Kochanowicz
Prezes Zarządu
Miejskiego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej –
TBS Sp. z o.o.
ul. Henryka Sienkiewicza 13 A
09-402 Płock

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/004 – Udostępnianie osobom z niepełnosprawnościami
mieszkań z komunalnych zasobów mieszkaniowych gmin

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej TBS Sp. z o.o. (dalej: MZGM), ul. Henryka Sienkiewicza 13 A, 09-402 Płock
Kierownik jednostki kontrolowanej	Arkadiusz Kochanowicz, Prezes Zarządu MZGM od 20 kwietnia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 203)
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Warunki organizacyjno-prawne związane z zarządzaniem lokalami mieszkalnymi w gminie. 2. Uwzględnianie potrzeb osób niepełnosprawnych w zarządzaniu gminnym zasobem mieszkaniowym. 3. Pozyskiwanie nowych lokali dla osób niepełnosprawnych oraz eksploatacja i utrzymanie we właściwym stanie technicznym istniejących budynków mieszkalnych, w których znajdują się lokale dla osób niepełnosprawnych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do 23 września 2022 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Beata Burtka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/62/2022 z dnia 14 lipca 2022 r. 2. Beata Czarnecka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KAP/61/2022 z dnia 14 lipca 2022 r. <p>(akta kontroli str. 1-4)</p>

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Miejskiego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej TBS Sp. z o.o. w zakresie zawierania umów najmu lokali z osobami niepełnosprawnymi³ oraz utrzymywania budynków, w których zamieszkują osoby niepełnosprawne, we właściwym stanie technicznym.

Uzasadnienie oceny ogólnej MZGM, w imieniu Gminy Miasta Płock zawierał z osobami niepełnosprawnymi umowy najmu lokali, które stanowiły mieszkaniowy zasób gminy oraz monitorował terminy ich zakończenia (w przypadku lokali o najem socjalny). Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości, dotyczące wpisów do ksiąg obiektu budowlanego budynków zamieszkiwanych przez osoby niepełnosprawne, miały charakter formalny i nie wpłynęły na ocenę ogólną kontrolowanej działalności.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Warunki organizacyjno-prawne związane z zarządzaniem lokalami mieszkalnymi w gminie

Opis stanu faktycznego MZGM, na mocy umowy nr 30/ZBK/Z/2016 zawartej 30 grudnia 2016 r. z Gminą – Miasto Płock⁵, wykonywał zadania z zakresu administrowania zasobem nieruchomości Gminy. Zgodnie z umową, do zadań MZGM należy m.in.:

- zawieranie i rozwiązywanie w imieniu Gminy – Miasto Płock, umów najmu lokali na warunkach określonych w obowiązujących przepisach, uchwałach i zarządzeniach organów Gminy oraz wykonywanie czynności wynikających z ww. umów,
- prowadzenie ewidencji lokali i użytkowników lokali,
- prowadzenie ksiąg obiektów budowlanych oraz dokumentacji technicznej wg wymogów określonych w przepisach prawa budowlanego,
- zlecanie okresowych kontroli obiektów zgodnie z wymogami prawa budowlanego,
- dokonywanie na zgłoszenie kontroli stanu technicznego lokali,
- zapewnienie przeglądów technicznych i konserwacji oraz bieżących napraw części wspólnych budynków i lokali w zakresie obciążającym wynajmującego.

(dowód: akta kontroli str. 5-202)

Stwierdzone nieprawidłowości W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA W związku z tym, że MZGM nie wykonywał zadań związanych z opracowywaniem wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy oraz zasad wynajmu lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, NIK odstępuje od oceny tego obszaru.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Lub osobami, których członkowie rodzin to osoby niepełnosprawne.

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Reprezentowana przez Dyrektora Zarządu Budynków Komunalnych.

2. Uwzględnianie potrzeb osób niepełnosprawnych w zarządzaniu gminnym zasobem mieszkaniowym

Opis stanu faktycznego

Do zadań MZGM należało m.in. zawieranie w imieniu Gminy – Miasto Płock, umów najmu lokali na warunkach określonych w obowiązujących przepisach, uchwałach i zarządzeniach organów Gminy.

Kontrolą objęto łącznie 22 umowy z osobami niepełnosprawnymi lub osobami, których członkowie rodziny były osobami niepełnosprawnymi, w tym 19 umów o najem lokali oraz trzy umowy o remont lokalu na koszt własny. Spośród 19 umów o najem, sześć umów dotyczyło najmu socjalnego. Stwierdzono, że umowy zawierane były z osobami wskazanymi przez Gminę. We wszystkich przypadkach przestrzegano terminów, na jakie mogą być zawierane umowy (czas nieokreślony i czas oznaczony – dwa lata w przypadku najmu socjalnego lokali), zgodnie z art. 5 ust. 2 oraz art. 23 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego⁶.

W sprawie monitorowania terminów zakończenia umów o najem na czas określony, Prezes Zarządu MZGM wyjaśnił m.in., że *pracownicy Rejonów Obsługi Mieszkańców prowadzą rejestr umów zawartych na czas określony. Administrator pozostaje z najemcami w stałym kontakcie, a zawarte umowy są monitorowane na bieżąco. (...) W sytuacji niedopełnienia przez najemcę formalności mających na celu przedłużenie umowy najmu, po upływie terminu, na jaki zawarta była umowa, użytkownik zostaje obciążony odszkodowaniem za użytkowanie lokalu bez tytułu prawnego.*

W objętej kontrolą próbie, w jednym przypadku, w którym zakończył się okres obowiązywania umowy, wnioskodawca przed upływem terminu umowy, wystąpił ze stosownym wnioskiem o najem dotychczas zajmowanego lokalu. Umowa została zawarta na kolejne dwa lata.

(akta kontroli str. 241-536, 690-705)

Wśród spraw objętych kontrolą zbadano trzy umowy o remont lokalu, zawarte z osobami niepełnosprawnymi, które zobowiązywały wykonawców do przeprowadzenia remontu lokalu na koszt własny w zamian za co miały z nimi zostać zawarte umowy najmu wyremontowanego lokalu:

- umowa nr 41/TI/2020 z 5 marca 2020 r. z terminem przeprowadzenia remontu do 27 kwietnia 2020 r.; termin przedłużono aneksami do 15 maja 2020 r., a następnie do 10 czerwca 2020 r.;
- umowa nr 59/TI/2022 z 20 kwietnia 2022 r. z terminem przeprowadzenia remontu do 24 czerwca 2022 r.;
- umowa nr 132/TI/2022 z 25 maja 2022 r. z terminem przeprowadzenia remontu do 15 lipca 2022 r.

Kontrola wykazała, że w żadnym z ww. przypadków remont nie został zakończony w terminie określonym w umowie⁷ i do dnia 9 sierpnia 2022 r.⁸ nie zostały podpisane umowy najmu. Zgodnie z umową nr 59/TI/2022 i 132/TI/2022 wykonawcom zostały naliczone kary umowne za nieterminowe przeprowadzenie robót. Według wyjaśnień udzielonych przez Kierownika Działu Techniczno-Inwestycyjnego MZGM, przed podpisaniem umów najmu, nastąpi pełne rozliczenie opłat z tego tytułu.

W przypadku umowy nr 41/TI/2020, w lutym 2021 r. Urząd Miasta zwrócił się do Zarządu Budynków Komunalnych (ZBK) o podjęcie działań zmierzających do

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 172, ze zm.

⁷ W przypadku umowy nr 59/TI/2022 remont został zakończony po terminie, a prace odebrane 3 sierpnia 2022 r.

⁸ Data udzielenia wyjaśnień w powyższej sprawie.

opróżnienia lokalu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. W dniu 2 marca 2021 r. Dyrektor ZBK polecił realizację zadania MZGM zgodnie z umową w zakresie administrowania zasobem nieruchomości Gminy. Według wyjaśnień Prezesa Zarządu MZGM, po bezskutecznym wezwaniu najemcy do opróżnienia i wydania lokalu pod rygorem wniesienia pozwu do sądu, 28 października 2021 r. sprawę skierowano do kancelarii prawnej.

(akta kontroli 353-357, 510-536, 641-642, 668-684, 690-698)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania MZGM w obszarze zawierania umów najmu lokali z osobami niepełnosprawnymi z gminnego zasobu mieszkaniowego oraz monitorowania terminów zakończenia tych umów.

OBSZAR

3. Pozyskiwanie nowych lokali dla osób niepełnosprawnych oraz eksploatacja i utrzymywanie we właściwym stanie technicznym istniejących budynków mieszkalnych, w których znajdują się lokale dla osób niepełnosprawnych

Opis stanu
faktycznego

1. MZGM, na podstawie umowy, administrował budynkami stanowiącymi własność Gminy, w których znajdują się lokale na wynajem, w tym dla osób niepełnosprawnych. Ponadto MZGM był administratorem lokali gminnych znajdujących się w budynkach spółdzielni lub wspólnot mieszkaniowych.

(dowód: akta kontroli str. 5-202)

Kontrolą, w zakresie prowadzenia ksiąg obiektu budowlanego, objęto pięć budynków, w których zamieszkują osoby niepełnosprawne⁹. Dla wszystkich ww. budynków prowadzona była książka obiektu budowlanego, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku do rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego¹⁰. Wpisy do ksiąg obejmowały elementy wyszczególnione w § 5 ww. rozporządzenia, z wyjątkiem danych, o których mowa w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Do każdej książki obiektu budowlanego dołączone były protokoły z kontroli obiektu budowlanego oraz dokumenty, zgodnie z art. 64 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹¹ (z wyjątkiem świadectw charakterystyki energetycznej budynków).

Na podstawie wpisów do ksiąg obiektu budowlanego oraz załączonych do nich protokołów z kontroli stwierdzono, że budynki objęte kontrolą w okresie 2019-2022 (do końca lipca) poddawane były wymaganym kontrolom, poza jednym przypadkiem opisanym w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Prawo budowlane, tj.:

- co najmniej raz w roku sprawdzano stan techniczny elementów budynku i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu; instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych),

⁹ Wyboru próby dokonano na podstawie objętej kontrolą dokumentacji w Urzędzie Miasta Płocka.

¹⁰ Dz. U. nr 120, poz. 1134.

¹¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 2351, ze zm.

- co najmniej raz na pięć lat sprawdzano stan techniczny i przydatność do użytkowania obiektu budowlanego, estetykę obiektu budowlanego oraz jego otoczenia; kontrole obejmowały również badanie instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.

Kontrole stanu technicznego budynków komunalnych były przeprowadzane przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje określone w ustawie Prawo budowlane. Zalecenia z kontroli stanu technicznego (naprawy i remonty) były realizowane.

(dowód: akta kontroli str. 537-626, 641-655, 664-666)

2. W trakcie kontroli oględzinom poddano sześć budynków, w których przydzielono lokale osobom niepełnosprawnym. Stwierdzono, że trzy nowo wybudowane budynki spełniają wymagania, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie¹², z wyjątkiem nieprawidłowości w zakresie wymiarów płaszczyzny pochylni w budynkach przy ul. Miodowej 47 i 49 oraz wymiarów poręczy przy pochylni w budynku przy ul. Miodowej 47. Ponieważ inwestycje w tych budynkach zostały zrealizowane przez Urząd Miasta Płocka, NIK odstępuje od oceny tego obszaru w zakresie działalności MZGM.

(dowód: akta kontroli str. 627-640)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W książkach obiektu budowlanego dla dwóch budynków stwierdzono niewypełnienie wszystkich rubryk, tj.:
  - na stronie tytułowej (okładce) – m.in. brak nr i daty wydania (założenia książki), daty i numeru protokołu odbioru budynku/pozwolenia na użytkowanie – Miodowa 47 i 49,
  - str. 2 – brak wskazanych osób upoważnionych do dokonywania wpisu (Miodowa 47),
  - str. 3 – brak wpisów dot. protokołu odbioru obiektu (data i numer) oraz pozwolenia na użytkowanie obiektu (data/numer/wydane przez), zarządcy budynku, str. 4 – brak spisu dokumentacji dołączonej do książki obiektu w zakresie protokołu odbioru obiektu i pozwolenia na użytkowanie (Miodowa 49),
  - brak podpisu osoby wpisującej informację dot. odbioru obiektu oraz pozwolenia na użytkowanie obiektu (Miodowa 47),
  - str. 8, tablica nr 4 – brak wpisów o protokole nr 257/2021 (Miodowa 47) oraz protokole z 2141/2019 z 12.12.2019 z okresowej kontroli przewodów kominowych (Miodowa 49).

Brak powyższych wpisów był niezgodny z § 5 i § 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego. Według wyjaśnień Z-cy Kierownika Rejonu Obsługi Mieszkańców nr 1, brak wpisania danych w książce obiektu budowlanego dla budynku przy ul. Miodowej 49 wynikał ze zmian kadrowych w MZGM oraz przeoczenia.

W trakcie kontroli brakujące wpisy zostały uzupełnione.

(akta kontroli str. 537-539, 546-626, 641-644, 656-663)

¹² Dz. U. z 2022 r. poz. 1225.

2. Nie przeprowadzono kontroli przewodów kominowych w budynku zlokalizowanym przy ul. Miodowej 47 w lutym 2022 r. pomimo, że poprzedni przegląd techniczny został przeprowadzony w lutym 2021 r. Było to niezgodne z art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy Prawo budowlane, zgodnie z którym obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane kontroli okresowej polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego instalacji gazowych i przewodów kominowych co najmniej raz w roku. Ponadto w protokole przeglądu z 2021 r. wskazano datę przeprowadzenia następnej kontroli rocznej: 19 lutego 2022 r. Wiceprezes Zarządu MZGM wyjaśniła, że wynikało to z niewłaściwego zinterpretowania ww. przepisu uznając, że obiekty budowlane powinny być poddawane kontroli co najmniej raz w roku, bez określenia konkretnej daty. Wiceprezes dodała, że po analizie wyroków sądów niezwłocznie zlecono kontrolę przewodów wentylacyjnych. Przegląd techniczny został przeprowadzony 16 sierpnia 2022 r.¹³

(akta kontroli str. 556, 690-696, 685-689)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania MZGM w zakresie utrzymywania we właściwym stanie technicznym budynków stanowiących gminny zasób mieszkaniowy, w których zamieszkują osoby niepełnosprawne. Wykonywano zalecenia wynikające z kontroli budynków, a stwierdzone nieprawidłowości w prowadzeniu ksiąg obiektów budowlanych miały charakter formalny.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o:

1. Prowadzenie ksiąg obiektu budowlanego zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Przeprowadzanie wymaganych kontroli stanu technicznego w budynkach zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy Prawo budowlane.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

¹³ Wyjaśnienia Prezesa Zarządu z 20 września 2022 r.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia   października 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Administracji Publicznej

Kontrolerzy

Dyrektor

Beata Burtka
Główny specjalista kontroli państwowej

Bogdan Skwarka

.....
Podpis

.....
Podpis

Beata Czarnecka
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis